

LET S FÉNIXOM

fénix

štvrtročník Detskej organizácie FÉNIX, o. z. • nepredajné • vydané s podporou MŠVVaŠ SR • ročník X. • 1/2015

Titulná foto: Dominik Demčák, ÚO Humenné

Hudba budúcnosti

Kedy bude konečne dokončená diaľnica z Bratislavy do Košíc? Vtedy, keď už autá budú lietať a nebudú potrebovať ani cesty, ani šoféra... Podobné otázky, ktoré sa týkajú našej budúcnosti, majú často veľmi neurčitú odpoveď: Kedy? Na svätého Dindi! Čo nás čaká o niekoľko rokov, nebudaj desaťročí, nikto nevie. Aspoň čo sa týka technologických noviniek, klímy či kurzu eura. Ak to pôjde takto samospádom ďalej, možno už v roku 2050 nebudeme musieť chodiť do školy, lebo všetky vedomosti nám implantujú v čípe niekam do zátylku. Možno už nebudeme mávať na nedeľný obed voňavé grilované kura, ale budeme jesť instantné kura v prášku, lebo kurence budú už iba v zoológických záhradách.

A možno Fénix bude celosvetovou organizáciou, ktorá bude organizovať poznávacie túry na Mars...

Všetko je to hudba budúcnosti. Najmä tej ďalekej. Ale tú blízku vieme ovplyvniť všetci. Nikto z nás si neplánuje, kde bude tráviť dovolenku o desať rokov, ale predstavu, čo bude o mesiac či o rok, máme zrejme všetci. V týchto dňoch naši školáci premýšľajú, kam na strednú školu a stredoškolačky, kam na vysokú. Plánujú si svoju blízku a možno aj vzdialenejšiu budúcnosť. Možno ani netušia, aké je to dôležité. Niektorí to robia s plnou vážnosťou, iní

ľuďom... Ako vidno, to sa dá vždy! Bez ohľadu na to, kam vás vetry zavejú. Či už budete v dospeláckom živote pracovať za strojom, za počítačom, za priečinkom, za volantom, za mikrofónom či za katedrou, vždy budete mať príležitosť urobiť tento svet krajším. Či a ako ju využijete, bude len a len na vás... Ak nestratíte svoju ľudskosť, svoje človečenstvo a presvedčenie, že pomáhať sa nielen patrí, ale aj má, hudba budúcnosti nemusí byť až taká falošná. Možno sa bude dať aj počúvať a možno vyhrá našu životnú hitparádu... Veľa šťastia, milí priatelia!

Patrika Herman

systémom najmenšieho odporu a budúcich starostí. Až najbližšie roky ukážu, či bolo správne...

Keď som bol škôlkárom, chcel som byť lekárom - chcel som pomáhať a zachraňovať ľudské životy. Keď som bol na základke, chcel som byť učiteľom - chcel som pomáhať a vychovávať z detí slušných ľudí. Keď som bol na strednej, chcel som byť právnikom - chcel som pomáhať a bojovať za spravodlivosť všetkých slušných ľudí. A potom som sa rozhodol (aj keď mi troška dopomohli šťastné náhody a ľudia, ktorých som si vážil) - stal som sa novinárom...

Trochu kostrbatý vývoj mojich myšlienkových predstáv o svojej budúcnosti, ale tá hlavná sa mi splnila - chcem pomáhať

Z obsahu

2 SLOVO NA ÚVOD Patrika Hermana | 3 ROZHOVOR Päť otázok pre Miroslavu Petruškovú |

4-5 PREDSTAVUJEME ÚO Snina Hviezdoslavova | 6 PROJEKTY Križom krážom, Narnia, Pod medzi nás |

7-18 ZOBUĎ SA O POĎ! Igelitky v novom šate, Prijemné s užitiočným, Zeminobranie, Práce sa neboja |

19-23 KRÍŽOM-KRÁŽOM Vyšlapali si Brobríka odvahy, Potulky po Ríme | 24-29 ZO ŽIVOTA ÚO Veľká noc

v Košickej Belej, Modrá Kráľovná, Plyšáci ožívajú | 30 ŠPORTOM KU ZDRAVIU Červení a bieli, Súboj krabov |

31 ŠIKOVNÉ RUKY Je tu máj - lásky čas | 32 MOZAIKA NARCISOVO v našich ÚO

5 otázok pre... Miroslavu Petruškovú predsedníčku ÚO Lučivná

Mirka začíjala ako predsedníčka základného kolektívu a dnes je predsedníčkou Územnej organizácie v Lučivnej. Milá, usmiata a neuveriteľne akčná. Stretnúť ju na ulici, to je ako stretnúť zhmotnenú energiu sveta v ľudskom obale. Patrí k tým, o ktorých je Fénix. K tým, ktorí nečakajú na potlesk, ale odovzdávajú kus seba iným s láskou a pokorou.

1. Mirka, čo ťa priviedlo do Fénixu?

Fénixáčkou som sa stala hneď v prvý týždeň, kedy som nastúpila do Lučivnej ako učiteľka v materskej škole. Mali sme také to klasické "tykacie" stretnutie a tam som spoznala Alenku Vavrovú. Upísala som sa Fénixu a neľutujem!

2. Áno, Fénix je dosť nákazlivý. Takže, aj u teba to takto zafungovalo?

Alenka Vavrová bola pre mňa symbolom Fénixu, ktorý bol blízko pri mne. Vždy o ňom hovorila - dopoludnia, popoludní, na radách školy, skrátka, všade. Niekedy to už bolo úsmevné. Fénix u nás bola ona a ona bola Fénix...

3. Z ktorej akcie si mala najväčší zážitok?

Určite to bol Komprax. To bol zároveň aj najväčší chaos. Ako na potvoru, bola to akcia, na ktorú sa nič nedalo jednoducho vybaviť. Všetko bolo komplikované a zložité a dopracovať sa k niečomu trvalo večnosť. Určite to poznáte! (smiech) A v momente, keď už bolo všetko zariadené, zabezpečené lanovky, zľavy, sponzori, múzeum, tak nemal kto ísť... (smiech)

4. Áno, poznáme to... (úsmev šéfredaktora) To vážne nikto nechcel ísť?

Veru nie, pretože sa všetci báli. A to hovorím pravdu a nič len pravdu. Deti

sa báli, že sa na ten štít nezmetia, pretože štít je malý a ich je veľa. A že ich neunesie to lano na lanovke, roztrhne sa a oni spadnú. Našťastie, zrazu sa v televízii objavila reklama na úžasne modernú lanovku. A to bola práve tá naša! Obavy zmizli a išla nás celá armáda...

5. Mirka, čo pre teba Fénix znamená?

Istý bonus, akoby životnú nadhodnotu... Niečo silné a zvláštne, čo ťa spojí s ľuďmi, ktorí uvažujú a cítia podobne ako ty...

-ph-

Predstavujeme ÚO Snina Hviezdoslavova

Aj keď sa tvárime, že nie sme deti, všetci sme det'mi...

Otázky predsedovi:

1. Kedy vznikla vaša ÚO a na čo je vaša činnosť zameraná?

Naša územná organizácia vznikla 16. marca 2013. Ten dátum sme zvolili náhodne. V ten deň som oslávil 40-tku a ako jeden zo zakladajúcich členov som si uvedomil, že je ten správny čas pretaviť moje dlhoročné dialógy a úvahy na túto tému s Jožkom a Lubkou Talarovičovcami aj na skutky a rozšíriť rady Fénixáckej rodiny. Niežeby ju deti na našej škole nepoznali, ale prečo nie? Naša organizácia je zameraná najmä na voľnočasové aktivity detí, predovšetkým na turistiku, cykloturistiku a v neposlednom rade, keďže jedným z mojich aprobačných predmetov okrem

matematiky je aj geografia, rôzne poznávacie expedície po kútoch Slovenska. A ak to možnosti dovoľia, aj Európy.

2. Ktorú zo svojich akcií považujete za NAJ?

Vybrať naj akciu je pomerne dosť obtiažne, nakoľko každá je svojím spôsobom jedinečná a obohacujúca. Keďže ich z roka na rok pribúda a človek zabúda, tak by som spomenul viac tých „naj“ z môjho uhla pohľadu. Napríklad, expedícia do Viedne bola jedinečná v tom, ako sa už aj naši malí Fénixáci dokázali v tomto veľkom meste bez problémov samostatne pohybovať a nestratiť sa v predvianočnom zhone. Alebo nedávna turistika na Riabu skalu z konca marca, na ktorú asi nikto zo zúčastnených nezabudne. Prvé, čo sme po brodení sa

v metrovom snehu opekali, boli mokré ponožky, a nie špekáčiky. Nezabudnuteľné sú aj naše každoročné expedície do Vysokých Tatier, ktoré ma presvedčili o tom, čo všetko deti dokážu a kde sa až vyštverajú, ak chcú a prestanú sa sťažovať a stále dookola opakovať, že sa to nedá, že je to ďaleko... (smiech) Lebo Fénix nám dáva krídla. Tu by som spomenul aj jednu už pamätnú vetu, keď sa po asi dvojhodinovej túre studenovodskou dolinou s nádhernými výhľadmi jedno z dievčat spýtalo: „Ta to kde sú tie Tatry?“ Tie Tatry, to boli naše úplné začiatky, ešte pred vznikom našej organizácie. Dajú sa považovať za prelomové, nakoľko veľa detí aj po odchode z našej školy, pri ktorej naša organizácia pôsobí, s nami chodíva aj naďalej a zostáva nám verná.

3. Ktorými zo svojich aktivít by ste sa chceli pochváliť?

Čím sa pochváliť? Čo je dobré, to sa chváli samo, by znela šalamúnska odpoveď na túto otázku... Za našu chválu by som však spomenul naše úspechy v posúvaní hraníc našich možností, či už fyzických ako aj psychických. To znie trochu uletene, ale ako som už spomínal, každá akcia nás posúva ďalej a ďalej. Zdolávame nové a nové prekážky, či už vo forme kopcov alebo v spleti ulíc miest. Učíme sa, aj keď to slovíčko asi veľmi nemáme radi, nové a nové veci a fakty o Slovensku a okolí. A pochváliť by sme sa snáď chceli tým, že sa nám podarilo rozšíriť naše rady a stojíme pri vzniku novej územnej organizácie v Klenovej, s ktorou v máji plánujeme spoločné podujatie. Preto sme radi, že si dokážeme takto spolu pomôcť a obohatiť sa.

4. Ak by chcel niekto vstúpiť do vašej ÚO, čo by ste mu ponúkli?

Na čo by ste ho navnadili?

No akože ináč, predsa na našu krásu a náš jedinečný dialekt a prízvuk. Ale dosť žartov. Ak by mu nestačili predchádzajúce slová, tak asi by sme už viac nerozprávali a rovno ho zobrali medzi nás nech sa presvedčí sám, či stojí za to byť členom Fénixu.

5. Máte nejaké plány na tento rok?

Plány na tento rok. Joooj, veľmi veľa, až so zdesením niekedy pozieram do kalendára ako hrozne málo je tých víkendov. Okrem už spomenutého spoločného výletu nás a priateľov z Klenovej do Osvienčimu, Krakova a Wieličky, plánujeme uskutočniť letný pobyt v Grécku. Pobyt pri mori chceme spojiť s jazykovými hrami, tvorivými dielňami, športovými aktivitami a samozrejme, s poznávacími výletmi, napríklad ku kláštorom Meteora či do nádherného mestečka Parga. Nemôžem nespomenúť Vysoké

Tatry s tradičnou Téryho chatou pre našich absolventov. A už onedlho sa chystáme aj k našim susedom do Prahy. A keďže záujem o túto akciu prevýšil naše očakávania, tak to budeme musieť rozdeliť na dvakrát. Ešteže tu máme predĺžené májové víkendy...

6. Čo pre vás znamená Fénix?

Fénix pre nás znamená množstvo zábavy, dobrodružstiev, veľa kamarátstiev, zážitkov a spomienok. Veľmi sme si obľúbili celoslovenské stretnutia, na ktorých sa dokážeme úplne odviazať a prekonať samých seba. Jednoducho, zapojiť sa do činnosti a zábavy aj bez ohľadu na to, čo si pomyslia ostatní, ak ma pri tom uvidia... Často dokážeme pred okolím predstierať, že to nie je pre nás, že my sa tak už nehráme, predsa nie sme deti - aj keď nimi skutočne sme...

-ph-

Križom-krážom po Slovensku

Fénixáci radi cestujú a spoznávajú rôzne kúty Slovenska. Aj vás láka navštíviť nejaké miesto, kde ste ešte neboli? Stačí sa zapojiť do nášho projektu Križom-krážom po Slovensku, zbalit' si batoh a vydat' sa na cestu.

Naše malé Slovensko je plné kultúrnych pamiatok, krásnej prírody a stojí za to ho precestovať. Fénix má v súčasnosti 39 územných organizácií po celom Slovensku. Staňte sa cestovateľmi alebo hosťiteľmi. Navštívte niektorú z územných organizácií alebo umožnite inej územnej organizácii navštíviť vaše mesto či obec. Spoznajte zaujímavé miesta, ktoré vám ukážu vaši fénixácki kamaráti alebo naopak, pozvite ich a predstavte najkrajšie miesta vo svojom okolí.

Prihlásiť sa môžete prostredníctvom e-mailu, kde v krátkosti napíšete, kde by ste chceli vycestovať a čo naopak môžete ponúknuť. Informácie o cestovaní po Slovensku budú zverejnené aj na našej webovej stránke www.do-fenix.sk.

Začni sa balit' na leto!

Nesedte v lete doma a podte s nami do Narnie. Do krajiny, kde zažijete veľa zábavy, spoznáte nových kamarátov a odnesiete si veľa zážitkov.

Narnia je zážitkový kurz plný kreatívnych nápadov. Prihlásiť sa môžete už teraz prostredníctvom našej emailovej schránky spravnecentrum@do-fenix.sk. Kurz sa uskutoční v dňoch 25. - 31. júla 2015 v Moravoch nad Váhom. Je určený deťom a mladým ľuďom vo veku 10-15 rokov. Aktuálne informácie sledujte na webovej stránke www.do-fenix.sk.

*Katarína Kepenešová
Ústredie DO Fénix*

Redakcia nášho časopisu má nové posily

Pod' medzi nás – buď jedným z nás!

V minulom čísle Letu s Fénixom sme zverejnili výzvu pre všetkých mladých fénixákov, aby rozšírili rady nášho redakčného kolektívu. Ponúkli sme príležitosť tým, ktorí radi píšu, tvoria, ktorí chcú prostredníctvom svojich príspevkov pomôcť svojmu základnému kolektívu či územnej organizácii, dobrej veci či myšlienke. Na našu výzvu

reagovalo mnoho mladých fénixákov a my ich v redakčnom tíme nášho časopisu srdečne vítame!

Čakajú ich nové skúsenosti, dôležité úlohy, ale hlavne radosť zo zverejnených príspevkov. S tými najaktívnejšími sa stretne na novinárskom workshope.

S prvými príspevkami našich nových kolegov sa môžete stretnúť už

v tomto čísle. Boli pracovití, aktívni a bola radosť s nimi spolupracovať. Pri ich menách sa hrdo vyníma ich nový titul – spolupracovník redakcie. Gratulujeme k ich prvým novinárskym krokom a na ďalšej ceste držíme päsť!

*Patrik Herman
šéfredaktor*

Igelitky v novom šate

Je krásny slnečný deň. Deň, na ktorý sa veľmi teším. Fénix nám pripravil takú milú a krásnu akciu. Teším sa a som zvedavá...

Prichádzajú naše mamičky a je ich veľa. Sú s nimi aj naši mladší súrodenci. Usádzame ich na pripravené miesta na chodbe a niečo

sa začína diať. Začínáme s malým kvízom. Mladšie i staršie deti prichádzajú čítať. Mladším to zatiaľ veľmi dobre nejde. No nič, doučia sa. Prvá, druhá, piata, desiata otázka – koniec.

Ide sa maľovať. Maľujeme tašky a vedia to robiť aj naše mamky.

Mamičky maľujú trpezlivo. Deti sú na ne hrdé. Aničkina a Janičkova mamka vraj maľuje najlepšie preto, lebo jej Anička pomáha. Stankina horí láskou a tá vedie jej ruku. Jarkov, Jankov, Adkov a Marekov ocino maľujú naraz štyrmi rukami. A to len pred chvíľou vystúpil z autobusu z práce. Simonkina mamka a jej inteligentný úsmev. Na to, že je mamina, vyzerá úžasne. Jožinova mamina Ika priniesla dobrú náladu do kolektívu ľudí, ktorý sa sústreďil v rohu okolo nej. Kreatívna mamina druhého Jožka pomáha vždy so všetkým. Nie je od nás, vlastne, už teraz je. Spolupracujeme všetci.

Maľujeme – používame len pestré farby a to, čo už vieme – srdiečka, medvedíky, hviezdičky a nadpisy. Tašky už nie sú nové, no teraz voňajú farbami. Sú našou prácou. Je na nich naša radosť zo života, ktorá chodí s mamičkami nakupovať...

*Anna Kokyová
ÚO Lučivná*

Príjemné s užitočným

Kde bolo, tam bolo, ďaleko od Bratislavy, blízko k ukrajinským hraniciam, priamo pod krásnym Sninským kameňom sa členovia detskej rady PLUTO 5P opäť stretli a pustili sa projekt písať. Vymýšľali, hlávky si trápili, fantáziu o pomoc požiadali a podarilo sa.

Svoj projekt na mesiac marec a apríl nazvali Milujem Slovensko. Veď nič krajšie a výstižnejšie sa nedalo. Kde sa ich pohľad stočí, všade toľká krása. A kde tej kráse k dokonalosti niečo chýba, tam sa jej rozhodli pomôcť.

Napísaný projekt do Bratislavy poslali a o grant požiadali. Bolože to radosť, keď prišla kladná odpoveď. Zaviazali sa toho veľa urobiť: prírode pomôcť, vrchnáky nazbierať a rôzne aktivity s nimi urobiť, svojich kamarátov v oblasti ekológie povzdelávať, súťaže vyhlásiť a samozrejme, dať o sebe vedieť.

Držme im prsty! Ako sa im bude dariť a čo všetko urobili, o tom až nabudúce...

*Zuzanka Lišaníková
ZK Zemplínske Hámre
ÚO Humenné*

Hyperaktívna Stará Turá

Návšteva u Báthoryčky

Dvadsiaty prvý marec pre nás znamená prebúdzanie jari a samozrejmosťou je otváranie turistickej sezóny prechádzkou na neďaleký Čachtický hrad. Pri tejto príležitosti náš Fénix spolu so základnou školou pozvali deti a ich rodičov na poznávací výlet, ktorý sa uskutočnil v rámci projektu Zobuď sa a poď! Ráno sme sa stretli na vlakovej stanici a odtiaľ sa odviezli vláčikom do Hrachovišťa. V dobrej nálade sme začali šliapať prvý kopec. Cesta ubiehala rýchlo

a my sme sa ani nestihli nazdať a boli sme na vrchole. Táto časť je známa neuveriteľným množstvom nádherných snežienok. Cesta plynula a už čoskoro sme boli kúsok od Plešivca. Výhľad ako z rozprávky! Posledný kopec sme tiež zvládli. Pre deti sme pripravili hry a súťaže o poznávanie kvetov a stromov. Keď už sme boli napapaní, oddýchnutí a pokochaní výhľadom, pokračovali sme na hrad. Krásny zrekonštruovaný hrad nás

vítal už z diaľky. Niektorí ho videli aj zvnútra. Strmšiu skratku sme zvládli bez úrazu a o pár minút sme už boli na vlakovej stanici vo Višňovom. Odviezli sme sa do Starej Turej a unavení sa pobrali domov. Tí, čo boli na výlete, boli nadšení. No a tí, čo sedeli doma, môžu len ľutovať. Bolo super!

Nika
ÚO Stará Turá

Aj ekológia vie byť zábavná

O ôsmej sme sa všetci stretli na prvom stupni, kde sme čakali vna štvrtákov. Naša cesta pokračovala do technických služieb. Hneď, ako sme dorazili na miesto, postavili nás na obriu váhu a spolu sme vážili neuveriteľných 2883 kilogramov! Potom nám ukázali, ako sa triedia fľaše podľa farieb, ako neskôr pokračujú

do lisu a do balíkov. Technické služby sú zároveň aj zberným dvorom, takže sme videli aj všelijaké staršie televízory a monitory z počítačov. Potom nás vzali ku kopám z bioodpadu, kde vzniká humus, ktorý dávajú tepelne upravovať na hnojivo do záhrady. Chlapcov, ale aj dievčatá zaujali traktory a všelijaké stroje,

na ktorých sa neskôr mohli odfotiť, ale aj si obzrieť ako fungujú. Vrátili sme sa do školy, kde sme pozorovali zatmenie slnka. Celý deň sme sa bavili a bol to super zážitok nielen pre štvrtákov, ale i pre nás.

Veronika
ÚO Stará Turá

Jarné upratovanie

V nedeľu ráno sa Fénixáci stretli s ďalšími ľuďmi, ktorým nie je ľahostajná príroda v rekreačnej oblasti Dubník. Rozdali sme si rukavice, vrecia a zberače na odpad. Nič nám už nebránilo v tom, aby sme sa pustili do práce. Niekoľko skupín dospelých i detí si rozdelilo terén a začali plniť vrecia. Prvé vrece, druhé, tretie...

Po asi troch hodinách sme sa una-

vení, ale s pocitom spokojnosti, že sme spravili niečo pre prírodu v okolí nášho mesta, sústredili pri penzióne Hájenka, kde nás čakalo chutné občerstvenie a zaslúžený oddych. Neskôr sa o zábavu postarali kone, na ktorých sa vozili malí i veľkí.

Barča
ÚO Stará Turá

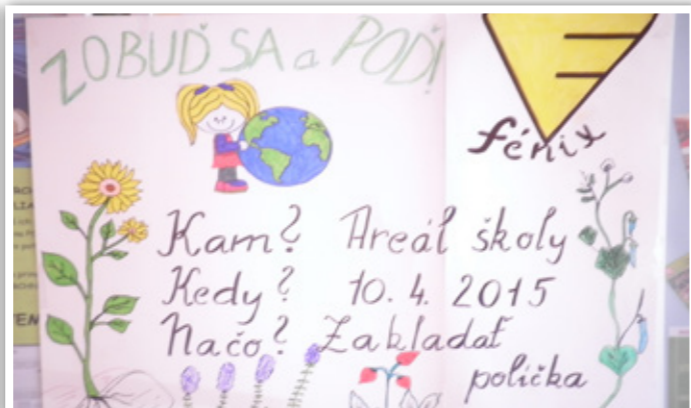
Počítačovní maniaci s motykami

Informačné technológie v súčasnosti úplne ovládli svet detí. Častokrát nemajú čas ani chuť tráviť voľné chvíľky s rodičmi, príbuznými, nechodia do prírody. Neuvedomujú si, že dlhými hodinami strávenými pri počítači sa okrádajú o krásne zážitky. Práve preto sa naša detská rada zapojila do kampane Radšej potrebný ako spotrebný. Svojimi aktivitami sa snažila prebudiť mnohých domasedov a urobiť niečo pre seba ako aj okolie školy. Keďže obec Jelka leží na Žitnom ostrove, známom svojou úrodnou pôdou, zrodila sa myšlienka založenia políčok na pestovanie liečivých bylín, zeleniny, ovocia – malín, černíc a jahôd.

Areál základnej školy sa stal vhodným miestom na realizáciu tohto projektu. Deti odložili počítače, smartfóny a s chuťou sa pustili do práce. Pracovali vo dvoch skupinách, z ktorých jedna spropagovala svoju činnosť prostredníctvom plagátov a nástieniek. Cieľom bolo oboznámiť viaceré deti s projektom a získať ich pre dobrú vec. Druhá skupina zatiaľ usilovne pracovala v teréne. Vyčistila veľkú plochu od buriny a pripravila ju pre rastlinky, ktoré budú postupne vysádzané aj podľa poveternostných podmienok. Zatiaľ svoje miesto na políčkach našli maliny, černice a orech. Neskôr

budú vysadené aj bylinky a zelenina, ktoré sa predpestujú v miniskleníkoch. Deti mali z práce veľkú radosť, ale najviac ich poteší budúca úroda. Uvedomili si však, že práca v záhrade alebo aj na poli je náročná. Týmto dňom sa všetko neskončilo. O políčka sa budú musieť pravidelne starať, aby ich práca priniesla plody. Veríme, že mladá generácia pochopí, že počítače, aj keď sú potrebné a v mnohom uľahčujú prácu a život, predsa len nedokážu upiecť voňavý, chrumkavý chlieb ani vypestovať zdravé ovocie a zeleninu.

Monika Meszárošová
ÚO Jelka

Vo Važci s úsmevom

V rámci etapovej hry Zobuď sa a poď! vznikla v našej územnej organizácii Detská rada SMILE. Názov nášho tímu súvisí s tým, že všetky aktivity robíme vždy s radosťou a s úsmevom na tvári. Náš zámer bol aj o tom, aby sme v ľuďoch vzbudili radosť a potešenie a aby sa každý človek, či už v duchu alebo navonok, usmieval.

Naša detská rada má 9 členov: Kristínu Fedorovú, Dianu Chovanovú, Viktóriu Chovanovú, Lauru Polcovú, Alexandra Greguškovú, Alenu Čupkovú, Silviu Šulekovú a Leu Michalíčkovu. Predsedníčkou sa stala Kristína Žuffová. Prvou našou úlohou bolo vymyslieť a zrealizovať projekt na tému Radšej potrebný ako spotrebný.

Nebolo pre nás jednoduché začať, ale nakoniec sme rozbehli našu fantáziu a začali sme sa tomu naplno venovať. Čím viac sme sa o projekt zaujímali, tým nás to bavilo viac a viac. Každá z nás urobila pre tento projekt niečo výnimočné a zaujímavé. Bolo veľmi náročné vymyslieť nejaký originálny názov pre tento projekt, ale nakoniec sme sa zhodli

pre Veľké jarné upratovanie prírody. V základnej škole a v obci sme urobili prieskum, z ktorého vyplýva, že ľudia hodnotia svoje okolie ako veľmi znečistené. Preto je nutné pre náš život a prostredie niečo urobiť.

takýto program: čistenie prírody, výsadba stromov, úprava okolia a práca s odpadovým materiálom. Materiál nám ponúkli Potraviny MY vo Važci, za čo im veľmi pekne ďakujeme. Detská rada SMILE požiadala o grant DO Fénix. Na základe žiadosti nám projekt schválili a poslali nám finančný príspevok. Náš projekt sa mal uskutočniť 8. apríla, avšak príroda to v našej podtatranskej obci zariadila inak. Pretože bolo nepriaznivé počasie a snežilo, podujatie sa muselo presunúť na 16. apríla.

Naše veľké ďakujem patrí DO Fénix, že ste nám pomohli s finančným príspevkom, propagáciou, poskytnutím letáčikov, samolepiek a diplomov pri realizácii nášho projektu.

Pripravili sme

Detská rada SMILE
ÚO Važec

Nočné hýrenie v zelenom

Do celoslovenskej súťaže vyhlásenej DO Fénix s názvom Zobuď sa a poď! sme sa zapojili aj my - fénixáci zo ZŠ na Morovnianskej ceste v Handlovej. V tejto etapovej hre plníme rôzne úlohy. A zatiaľ sa nám darí.

Prvú úlohu - vytvorenie školskej rady, zvolenie predsedu, vytvorenie dotazníka a jeho vyhodnotenie sme zvládli hravo. V mesiacoch marec a apríl je témou životné prostredie, ekológia a práca s odpadovým materiálom. Preto sme pre svojich spolužiakov pripravili tri podujatia.

Na začiatok sme vyhlásili zbierku vrchnákov z PET fliaš, ktorou chceme pomôcť Alexkovi z detskou obrnou. Ak vyzbiera dostatočné množstvo vrchnákov, pôjde na liečenie. V každej triede sme pripravili zbernú nádobu na vrchnáky. Trieda, ktorá nazbiera najviac, bude odmenená krásnou tortou, ktorú nám upečie spolužiačkina mamina.

Vo štvrtok, 19. marca, sme spoločne pripravili tvorivé dielne s názvom EKOinšpirácie. Tvorili sme z odpado-

vého materiálu. Použili sme plastové fľaše a novinový papier. Vyrábali sme rôzne zvieratká, stojany na sladkosti a iné drobnosti, sporiteľničky na peniaze, nádoby, vázy či závesné ozdoby na okno. Z papiera sme si vyrobili rôzne škatuľky, motýlí jarný veniec alebo motýle. Tými sme ozdobili náš EKOstrom, ktorý vyrástol na našej chodbe. Mnohé naše výrobky zdobia aj naše domácnosti.

Na prvého apríla sme si pripravili Zelenú noc v škole. Večer sme sa všetci stretli v zelenom oblečení. Zelená farba je znakom EKO, ale aj preto, lebo sme sa mali domov vrátiť na Zelený štvrtok. Najskôr sme sa všetci ubytovali v triedach, ktoré sa stali na túto noc našim domovom. A čo nás v noci čakalo? Večer sme začali prednáškou

o separovaní. Čakali nás tvorivé dielne v triedach. Vyrábali sme nádoby na separovanie odpadu. Spravili sme aj plagáty na ukážku správneho separovania. Nádoby a plagáty sme rozmiestnili po budove školy, aby nám pripomínali, že treba našu Zem chrániť. Poslednou úlohou bolo vytvoriť zelenú knihu chránených živočíchov a rastlín. S našimi výrobkami sme sa pochválili pred kamarátmi. A zábava pokračovala najlepšou diskotékou. A ďalej to už všetci poznáte - nikto nespál. Do rána sme rozoberali naše zážitky a nevyspatí sme sa uložili do postele až doma...

Mária Maňáková ml.
ÚO Handlová
spolupracovníčka redakcie

Tip fénixákov z Handlovej:

Ako vytvoriť závesné ozdoby na okno.

Potrebuje:

- plastové fľaše
- nožnice
- silon (silonové vlákno)
- sviečku

Postup:

Z plastových fliaš odrežeme dno vo výške 3 cm. Nad sviečkou opálime hrany, ktoré sme odrezali, aby vznikla kvetinka. Na protiahlych „lupien-

koch“ kvetinky urobíme dierky. Kvetiniek musíme vyrobiť veľa. Na silon ich priviažeme do dlhej reťaze. Upevníme na okno. Je naozaj krásne, keď cez takúto ozdobu presvitá slniečko...

Mladí reportéri v akcii

Areál (ne)zdravia

Takmer každé mesto na Slovensku má pre svojich občanov vytvorené oddychové zóny. Ľudia tu môžu tráviť príjemné chvíle so svojimi deťmi, rodinou či priateľmi. Môžu si tu odpočinúť od svojich mestských starostí a užiť si relax. Aj mesto Nová Dubnica, ktoré sa nachádza neďaleko Trenčína na Považí, malo v minulosti takéto miesto. Malo!

Členovia DO Fénix zo 7.S triedy Súkromnej základnej školy v Novej Dubnici sa začiatkom roku zapojili do medzinárodného projektu Mladí reportéri pre životné prostredie. Ich úlohou bolo pomôcť pri náprave konkrétneho enviromentálneho problému vo svojom okolí. Nešlo len o to, aby problém vyhládali a upozornili

naň, ale aby sa ho aj pokúsili vyriešiť. Rozhodli sa venovať téme mestských oddychových zón. V Novej Dubnici sa nachádza niekoľko malých sadov a parkov, ktoré sú však využívané aj ako parkoviská alebo na venčenie domácich zvierat. Pre tých, ktorí by si chceli oddýchnuť od ruchu mesta, vytvorili pred niekoľkými rokmi

na okraji centra Areál zdravia. Išlo o malý lesopark s detským ihriskom, malým pódium pre vystúpenia, lavičkami, bufetom a dokonca tam v ohrade bolo aj niekoľko ovečiek. Dnes je však táto lokalita vďaka vandalom zdevastovaná a zaházaná odpadom. Obyvatelia Novej Dubnice tak prišli o možnosť oddychu.

Pôvodne mali mladí reportéri plán, že tento areál opravia a vyčistia, ale po konzultácii s Odborom životného prostredia Mestského úradu v Novej Dubnici sa rozhodli od tohto nápadu upustiť. Nakoľko má pozemok areálu viacerých vlastníkov pôdy, nemali by do areálu ani len vstúpiť. Ide totiž o súkromný majetok. Mladí fénixáci sa priamo na pôde úradu dozvedeli, že mesto je v prípade Areálu zdravia bezmocné, nakoľko táto lokalita nie je mestským pozemkom. Areál sa medzičasom stal miestom, na ktorom sa stretávajú narkomani a je tu možné nájsť injekčné striekačky či iné odpadky, ktoré môžu byť pre náhodných návštevníkov nebezpečné. Ďalší zámer mladých fénixákov, zbierať v areáli odpadky, sa tak ukázal ako veľmi riskantný...

Z Areálu zdravia sa teda stalo miesto, ktoré ohrozuje zdravie. Keďže sa však mladí reportéri nechceli vzdať svojej pôvodnej myšlienky vrátiť mestu Areál zdravia, prišla im na um myšlienka: Čo takto vytvoriť si nové miesto pre oddych? V spolupráci s mestom Nová Dubnica objavili lokalitu Na salaši, ktorá sa nachádza len pár minút od bývalého areálu a je z nej pekný výhľad. K miestu vedie asfaltová cesta, je tam vytvorené kamenné ohnisko a taktiež tadiaľ vedie turistický chodník z centra mesta. Parcelu si mladí reportéri prenajmú od mesta a zrealizujú tam na jeden

deň oddychovú zónu pre obyvateľov svojho mesta. Vytvorili kultúrny program v rámci akčného dňa v mesiaci apríl. Zároveň touto akciou upozornia na Deň Zeme, ktorý je v tomto mesiaci zapísaný v kalendári.

V rámci prípravy kultúrneho programu sa mladí reportéri stretli s pracovníkmi Odboru kultúry a športu Mestského úradu v Novej Dubnici. Počas diskusie vzniklo viacero dobrých nápadov, ktoré skvalitnia akciu v novom areáli zdravia a zároveň sa žiaci dohodli aj na spolupráci mesta na propagácii akcie prostredníctvom mestských novín, mestského rozhlasu, vývesných tabúľ a mestských internetových stránok. Mladí reportéri sa rozhodli, že obyvateľov mesta oboznámia so situáciou s bývalým Areálom zdravia tak, že vytvoria letáčky, ktoré rozdajú ľuďom v centre mesta a zároveň ich vhadia do poštových schránok obyvateľov.

Počas akčného dňa v novej oddychovej lokalite budú na deti a rodičov čakať rôzne hry. Rovnako, ako kedysi v starom areáli, aj tu sa budú pásť ovečky, ktoré sa žiaci budú snažiť získať z neďalekej farmy. Starších zase zaujme výmenný bazár nepotrebných vecí, zo zberného dvora prinesú knihy, ktoré nikto nechce, z drevených paliet vytvoria posedenie na opekanie a pripraví aj malý kultúrny program. Fénixáci sa rozhodli osloviť členov z kynologického

klubu z neďalekej Dubnice nad Váhom, aby vytvorili ukážku výcviku psov, oslovia aj členov turistického klubu v Novej Dubnici, aby pomohli pri realizácii aktivity a zároveň s prednáškou o zaujímavostiach v okolí mesta a zároveň budú oslovení aj mladí muzikanti zo Súkromnej umeleckej školy z Novej Dubnice, ktorí na gitarách odohrajú krátky koncert. Nakoľko sa pri lokalite nachádza aj prameň vody, rozhodli sme sa túto pramenitú vodu ponúkať návštevníkom. Pre tých, ktorí by nevedeli trafiť na salaš, bude pripravený značkovaný turistický chodník. Toto malé mestečko pokoja vytvorí iba na jeden deň. Miesto už začali postupne upratovať, zbierať smeti a pripravovať program.

Mladí reportéri veria, že akcia bude mať úspech, že počasie vyjde a že sa im podarí upriamiť pozornosť obyvateľov Novej Dubnice na problém s oddychovou zónou v ich meste. Nemôžu síce starý Areál zdravia opraviť, ale dokážu opraviť aspoň myslenie ľudí. Snáď si aj vďaka ich snahe všetci spomenú na pekné chvíle, ktoré zažili v starom Areáli zdravia ešte predtým, než sa z neho stalo smetisko.

*Mária Jánošíková, Tamara Eliášová a Michal Mazánik (spolupracovník red.)
Detská rada a ZK Horalky
ÚO Nová Dubnica*

Alexander: Snažil som sa vyhrať, ale čestne som prehral...

Vďaka finančnému grantu, ktorý nám poskytla Detská organizácia Fénix, sme si 30. marca zorganizovali súťaž Zeminobranie. Ako už názov napovedá, v súťaži si deti zmerali sily vo svojich zručnostiach a schopnostiach pracovať so zemínou a rastlinami. Išlo o podujatie spojené s prírodou a stalo sa našim príspevkom do etapovej hry Zobuď sa pod'!

Hlavnou úlohou bolo sadenie paprikových priesad. Hodnotila sa kvalita. Teda, nie množstvo, ale správny spôsob sadenia, hĺbka sadby, pevnosť a čistota pracovného okolia. Komisiu rozhodcov tvorili učiteľia Janette Šalachová, Katarína Kramarčíková, pán školník Ján Spišák a asistenti - deti z Marketingového oddelenia Územnej organizácie Košice. Hlavným rozhodcom bol náš pán zástupca Ján Huba, ktorý je zameraným záhradkárom. Vo svojej záhradkárskej záľube dosahuje profesionálne kvality, ale čo je pre nás veľmi cenné, rád

a s láskou vedie deti pri práci v našom Živom kútiku. Jeho základný kolektív sa volá naozaj príznačne - Hubky.

Veľmi nás potešilo, že všetky deti „zaplatili“ registračný poplatok vo forme desiatich jogurtových kelímkov, ktoré zároveň použili na zasadenie priesad. A tak sme prispeli priamo v praxi k recyklácii už použitého materiálu.

Keďže stupne víťazov boli obsadené viacerými menami s rovnakým počtom bodov, komisia rozhodcov preverila aj ich teoretické vedomosti z oblasti biológie. Nakoniec

sme ocenili troch najúspešnejších a najšikovnejších. Poskytnuté finančné prostriedky poslúžili na nákup zeminy. Priesady daroval pán zástupca Ján Huba, ktorý ich spolu so svojim základným kolektívom aj vypestoval. Ceny zabezpečila Územná organizácia Košice. Ďakujem DO Fénix za poskytnutý finančný grant, našej domovskej ZŠ Postupimská, súťažiacim a kolegom za ich milý a obetavý vklad.

Janette Šalachová
predsedníčka ÚO Košice

Júlia Vatahová, VII.A, riaditeľka Marketingového oddelenia ÚO Košice: Súťažilo 23 žiakov. Najprv nám pán zástupca ukázal a vysvetlil, ako sa správne presádza. Naším cieľom bolo zabaviť sa, niečo sa naučiť, ale aj uliať sa z vyučovania. Našou úlohou bolo za 10 minút vysadiť šesť sadeníc. Pri každom stole boli dvaja súťažiaci, jeden rozhodca a jeden z podporného tímu, ktorý

zapisoval body. Boli sme viacerí, čo sme dostali rovnaký počet bodov, tak sme si dali vedomostnú súťaž. Dôležitou otázkou bola fotosyntéza. Lukáš vychrľil okamžite poučku, aj keď nebojoval o umiestnenie, pretože ju musíme vedieť doživotne. Každý z nás si zobral svoje sadeničky domov a teraz budeme netrpezlivo čakať na našu prvú úrodu.

Autorka článku Júlia Vatahová s pani riaditeľkou.

Víťazka súťaže Zuzka Staroňová.

Alexander Horváth, V.A, ÚO Košice: Doniesol som si kelímky na súťaž. Sadili sme papriky. Bolo tam veľa súťažiacich. Snažil som sa v súťaži vyhrať, ale čestne som prehral...

Práce sa neboja!

Kde bolo, tam bolo, ďaleko od Bratislavy, blízko k ukrajinským hraniciam, priamo pod krásnym Sninským kameňom, sa malí fénixáci „zobudili“ a vybrali sa detskú radu voliť. Dohodlo sa 9 priateľských, láskavých, usilovných a tvorivých osôb, že sa PLUTO budú volať a žeby to nebolo ako tá planéta, tak ešte pridali 5P. Prečo? No predsa preto, lebo sú vždy ochotní pomôcť, poradiť, pripraviť, pochváliť, ale i nezbedníkov pokarhať...

Lístičky si natrhali a potajomky meno napísali. Keď tajomstvo odhalili i meno predsedu sa dozvedeli. Stal sa ním mladý šuhaj Jakub.

Neostali oni po voľbách v nečinnosti, ale dotazník si pripravili. Chceli názory kamarátov pozisťovať, aby potom mohli pre nich žiadané aktivity pripraviť. Výsledky boli zaujímavé a hlavne veselé, pretože poslednou otázkou bola: Ak si ochotný pomôcť, uveď konkrétnu činnosť.

A naši najmenší napísali, že by všetci pomáhali. A pri čom? Pri nosení dreva na oheň, pri čistení ohniska, pri hľadaní stratených detí v lese. Úžasné, čo povieť?

A čo bude nasledovať? Chystajú sa projekt nachystať, o grant požiadať, ale o tom až nabudúce...

*Zuzanka Lišaníková
ZK Zemplínske Hámre
ÚO Humenné*

Vyšliapali si Bobríka odvahy

Už po jedenástykrát členovia DO Fénix v Novej Dubnici zorganizovali nielen pre svojich členov, ale aj ďalších priaznivcov turistiky z blízkeho i vzdialenejšieho okolia, turistickú vychádzku do Strážovských vrchov.

Za pomerne príjemného počasia sa po tradičnej trase zo Zliechova na vysoký vrchol Strážov (1213 m n.m.) vybralo 25 turistov. So stúpajúcou nadmorskou výškou sme sa postupne dostali do rozprávkovej zimnej krajiny. Výstup na vrchol poriadne preveril našu fyzickú kondíciu. Miestami sme sa brodili neprechodeným chodníkom a snehu bolo

vyššie kolien. Pohľad na nádherne snehom obsypané stromy a okolitú krajinu nám dodával silu pokračovať vo výstupe. Výstup a následne aj zostup do malebnej dedinky Čičmany sme všetci zvládli. O tom, že sa oplatilo a že budeme na tento deň príjemne spomínať svedčia obrázky, ktoré sme si z tohto výletu priniesli domov. Každý z doterajších výstu-

pov bol čímsi jedinečný. Ani tento rok tomu nebolo inak. Aký bude ten nasledujúci 12. ročník? Uvidíme, čím nás hory a počasie prekvapia. Určite sa naň už teraz tešíme a taktiež veríme, že sa k nám pridajú ďalší...

*Text a foto:
Miroslav Zavacký
ÚO Nová Dubnica*

Slnko, hviezdy a jar na dosah

Naša vedúca, pani Ľubka Talarovičová, nás prekvapila vynikajúcou správou. Vraj sa v piatok, 20. marca, nebudeme učiť a čaká nás fénixácka akcia. A veruže, bola!

Ráno sme sa „nasáčkovali“ do autobusu a vyrazili sme k observatóriu na Kolonický vrch. Tam nás privítal riaditeľ hvezdárne Ing. Igor Kudzej. Poukazoval nám všelijaké hvezdárske ďalekohľady a prístroje na pozorovanie oblohy. Pozreli sme sa cez rôzne filtre na Slnko a všimli si na ňom drobné škvrny. Najväčším zážitkom pre nás však bolo pozorovanie čiastočného zatmenia

Slnka. Keď nám vedúca odporúčala si zobrať na akciu čierne sklíčko, mysleli sme, že je to vtip. No teraz sa nám zišlo. Skúšali sme cez neho robiť fotky, no tie boli slabšie. Keďže zatmenie trvalo dlhšie, chlapci nám pripravili pri besiedke ohnisko a opekačku. Ďalšia skupinka bola s pánom Jožkom Talarovičom vyvesiť vtáčie búbky po stromoch v okolí observatória. Celé dopolud-

nie nám ubehlo neuveriteľne rýchlo, že sa nám nechcelo ísť domov. Slnko už svietilo v plnej sile a my sme chceli ešte behať po okolitom lese. Prvý jarný deň sa nám vydaril a tešíme sa na ďalšiu akciu nášho Fénixu.

Text: Danka Krajčíková

*Foto: Ľubica a Jozef Talarovičovci
ÚO Snina*

Fénixáci medzi žralokmi

Na tú dvadsiatuôsmu marcovú sobotu sa naša skupina poznávaníachťivých Fénixákov veľmi tešila. O deviatej ráno nás čakal pred školou autobus. Všetci sme doň netrpezlivo nasadli a vybrali sa za dobrodružstvom. Kam? Do Budapešti!

Aj keď cesta bola dlhá, ubehla nám pomerne rýchlo. Všetci sme sa totiž tešili na Tropicarium a ozajstné žraloky. V Budapešti sme sa najprv zastavili v historickom centre. Tu sme si pozreli budovu maďarského parlamentu. Pod nami tiekol široký a krásny Dunaj, nad ním sa týčil starý Budínsky hrad. Na chvíľu nás potešilo aj slniečko, ktoré vykuklo spoza mrakov. A potom už hor sa do vysnivaného Tropicaria.

Tu sme sa radovali z pohľadu na miniatúrne opičky a voľne lietajúce exotické vtáky. V miestnosti s aligátormi nás prekvapila tropická búrka. Zaujímavé boli drobné a veľmi jedovaté žaby, hady i rôzne bezstavovce. V centre našej pozornosti však boli určite žraloky a raje, ktoré plávali priamo nad našimi hlavami. Raje si mohli tí odvážnejší z nás aj pohladkať. Po dvojhodinovej prehliadke sme si unavení a plní zážitkov sadli znovu do autobusu. Ten nás bezpečne priviezol domov a my sme sa mohli o tento nevšedný zážitok podeliť s kamarátmi z Fénixu, ktorí zaváhali a zostali doma. Snáď sa pridajú nabudúce, keď s Fénixom vyrazíme za ďalšími zážitkami...

*Mirka Skubeňová
ÚO Kráľová pri Senci*

Potulky (aj) po Veľkom Ríme

Ahojte fénixáci! Keď že decká zo Sládkovičova v minulom vydaní Letu s Fénixom písali o svojich potulkách po Malom Ríme (Trnave), ja by som vám rada povedala niečo aj o tom Veľkom (Ríme) a aj o mojich skúsenostiach z krajiny, v ktorej sa nachádza.

Vďaka štipendiu od VÚB banky som tam mala možnosť stráviť pol roka. Hoci si niekto môže povedať, že Taliansko, to je toľ za rohom, veľa rozdielov tam nebude, nie je to tak. Keď som v septembri priletela na stretnutie do Ríma, prvé, čo ma opantalo, bol vzduch a prostredie. Všade okolo mňa boli pínie a asi 400 študentov z celého sveta. A aj medzi

400 ľuďmi vie byť človek sám...

Do Talianska som prišla zo Slovenska jediná. Američanov bolo 50, Číňanov a Japoncov asi 100. Najšť si kamarátov nebolo ťažké. Všetci sme boli ďaleko od domova, a tak si človek rád s niekým pokeká. Samozrejme, po anglicky. Bývala som v prístavom meste Bari na juhu Talianska. Spoločnosť mi robili dievča-

tá z Ameriky, Brazílie a Nemecka, aj chlapci z Číny, Hong-Kongu, Turecka a Lotyšska. Prišla som do rodiny, kde som mala otca, mamu, dvoch bratov a sestru, ktorá bola na tom istom pobyte ako ja, ale vo Fínsku. Prvý šok prišiel hneď po príchode do nového domova. „Oni“ sa nevyzývajú. Na slovenské pomery sa večeralo veľmi neskoro, až okolo desiatej ve-

čera. Ak ste v sobotu večer nešli niekam von, bol to hriech. Aj keď, domácim nerobilo problém sa ísť zabávať v hoci-ktorý deň a vrátiť sa domov aj o štvrtej ráno. Je to tam naozaj Dolce vita, čiže sladký život. Na ulici môžete bežne stretnúť ľudí, ktorí si len tak vytiahnu stoličku, postavia pred dom a bavia sa s priateľmi. Nikam sa neponáhľajú. Taliani sa nikdy neponáhľajú! A okrem božského pokoja závidím Talianom ešte jednu vec – aj na začiatku novembra som sa mohla ísť kúpať do mora pri krásnom slniečku...

Najväčším zážitkom z celého Talianska bola ich gastronómia. Teda, aspoň prvý mesiac. Ak vám neprekáča celých 5 mesiacov tlačíť do seba každý deň na raňajky nutelu a na obed aj večeru cestoviny, tak tradá, Taliansko je ako pre vás! Ak niekedy do tejto krajiny zavítate, mám pre vás niekoľko tipov, čo všetko by ste mali vyskúšať:

Gelato – je to tá najlepšia zmrzlina, akú ste kedy mohli jesť. Naozaj! A nedávajte si tie obyčajné, čo máme aj doma, treba skúšať!

Pizza – samozrejme, Taliansko je krajinou pizze. Ak by ste si v Taliansku dali na pizzu ananás, budú na vás Taliani pozeráť ako na bláznov. Najlepšou pizzou je jednoznačne Margherita, ktorá

je pomenovaná po Margherite Savojskej, kráľovnej Talianska. To, čo dostanete na tanieri, sa na slovenskú Margheritu ani len nepodobá!

Pasta – cestoviny tu nájdete so všetkým možným. Či už typické pasta con pomodoro, čiže cestoviny s paradajkami alebo s pestom a samozrejme, aj s morskými príšerkami. Pred Talianmi nikdy netreba spomínať, že pre nás je normálne jesť cestoviny s grankom. Keď som si to raz spravila, pozerali sa na mňa ako na tvora z inej planéty...

A to najlepšie – Panzerotto – je to niečo ako uzavretá pizza vo vnútri, s krásne sa roztekajúcou mozzarelou, paradajkovým pretlakom a korením.

A napokon niečo o Veľkom Ríme, čiže hlavnom meste Talianska. Samozrejme, myslím si, že každý pozná z dejepisu slávny príbeh o dvojčikách Romulovi a Remusovi, ktorí založili mesto Rím. Moja tretia návšteva tohto nádherného mesta, bola vďaka mojej „sestre“, ktorá sa vracala z Fínska. Ubytovali sme sa v centre a už v prvý večer sme sa išli prejsť. Ako prvá padla Piazza di Spagna, kde po večeroch ľudia sedávajú na schodoch, rozprávajú sa a niekedy tam príde vystúpiť nejaká kapela. V Ríme je vybudované metro, vďaka ktorému sa dostanete skoro ku každej pamiatke.

Videli sme aj Colosseum. Po tme. Nočný Rím je nádherný a opláti sa ho vidieť. Na druhý deň sme sa vybrali preskúmať Colosseum – starý rímsky amfiteáter, v ktorom bojovali gladiátori a zabával sa tam ľud Ríma – aj z vnútra. Za návštevu stojí taktiež Forum Romanum, ktoré bolo námestím starovekého Ríma, či Pantheon, v ktorom nájdete kúsok každého vzo svetových náboženstiev. Žiaľ, Fontána di Trevi je práve v rekonštrukcii, takže sa musíte zmieriť s tým, že vašu mincu šťastia tam hodíte z mostíka a uvidíte iba sošky bez vody. A keď už budete v Ríme, či už ste alebo nie ste veriaci, treba navštíviť Vatikán. Ak budete mať šťastie, pápež vám zakýva zo svojho balkóniku. Ak sa nebojíte výšok a radi chodíte po schodoch, môžete sa ísť pozrieť do kupoly Baziliky Sv. Petra, odkiaľ je nádherný výhľad. Najväčším skvostom je Sixtínska kaplnka. Aj keď tam strávite tri hodiny, stále tam nájdete niečo nádherné, čo ste si ešte nevšimli.

A teraz už len prehovorte rodičov alebo vedúcich a poďte aj vy na výlet do tohto krásneho kúta sveta. A keď nie, Google vám ukáže obrázky... Arrivederci!

*Kristína Jaššová
ÚO Dubnica nad Váhom*

vvV škole to bolo všetko úplne iné. Do školy som musela dochádzať vlakom a ako sa hovorí, v Taliansku majú ľudia na všetko čas. Aj strojdovcovia mali čas, niekedy vlak prišiel, niekedy meškal a inokedy ani radšej neprišiel. Oblečené som musela mať dlhé nohavice, no žiadne legíny. A vždy niečo, čo mi neodhaľuje ra-

mená. Verte mi, že keď je v októbri 33 °C, nie je to najľahšie. Hodina trvala 60 minút a prestávky neexistovali. Žiaci si museli kupovať na každý rok nové knihy, čo ich rodičov vyšlo v priemere 350 € na školský rok. V maličkých triedach nás bolo neuveriteľne veľa, no veľmi im to ani neprekážalo, keďže celý deň iba sedeli

v lavici. Znamky som tam mala od +10 do 1-. Bohužiaľ, bolo veľmi ťažké dostať tam aj 7, čiže dobrá známka v prepočte na naše bola trojka. A učiť sa museli veľa. Ja som bola rozdelená až do 4 tried, čiže spolu som mala asi 140 spolužiakov vo veku 13-18 rokov. Do školy sa chodievalo aj v sobotu. No ja, našťastie, nie...

Veľká noc v Košickej Belej

Je približne sedem hodín ráno. Chlapci sa spolu stretnú s plnými vedrami studenej vody a smerujú k dievčatám. Dievčatá ešte spia. Keď chlapci zabúchajú na dvere, tak dievčatá sú okamžite v pozore. Keď dievčatá zbadajú chlapcov s plnými vedrami, tak začnú kričať. Ani sa nenazdajú a plné vedro studenej vody je už na nich. Takto vyzerá Veľká noc u nás...

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším kresťanským sviatkom, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Veľká noc je typická tradičným slovenským jedlom, kraslicami a veľkonočnými zvykmi. Najmä na východnom Slovensku sa pripravoval obradový koláč - paska.

K Veľkej noci patrí aj šibačka a oblievačka. Je to sviatok, ktorý chlapci veľmi obľubujú. Na Slovensku je zvyk, že na Veľkonočný pondelok chodia chlapci oblievať dievčatá, aby boli pekné.

Aj žiaci na našej škole sa zapojili do príprav na Veľkú noc. Pod vedením našej šikovnej pani učiteľky sa učili zdobíť kraslice rôznymi technikami.

Najviac ich zaujala technika s voskom. Dúfame, že ste aj vy prežili krásne Veľkonočné sviatky. My, v Košickej Belej, sa už tešíme na tie budúce.

**Anežka Valenčíková
a Anička Gregorovičová
ÚO Košická Belá
spolupracovníčky redakcie**

Krajina, v ktorej neexistuje zlo...

Aj u fénixákov spod Sninského kameňa zaklopali na dvere fašiangy. Farebná promenáda masiek od výmyslu sveta rozžiarila každý kút sály. Tá sa akoby šibnutím čarovného prútika zmenila na rozprávkovú krajinu. Ako je všetkým známe, v rozprávkach zvyčajne zápasí dobro so zlom. Lenže, naša rozprávková krajina bola výnimočná. Zlo neexistovalo. Na parkete si podávali ruky

princezné s čarodejnicami. V rytme veselej hudby sa vlnili nežné lúčne kvietky i nebojácni jednookí piráti. Zo Zajka Bojka a Vlčka Tlčka sa razom stali nerozluční kamaráti. Žolíková karta, narodeninová torta, obrovská živá jahoda, či pestrofarebná chalúpka boli dôkazom toho, že fénixáci na východe sa kamarátia s fantáziou, originalitou a kreativitou. O tom svedčí plejáda doma

zhotovených masiek, nad ktorými deti, ale aj ich rodičia určite strávili celé hodiny. Odmenou pre všetkých bola tombola a v závere ocenenie tých najlepších masiek. Aj v našej rozprávke však zazvonil zvonec a fašiangovej paráde nastal koniec...

**Lucia Taňkošová
ÚO Humenné
spolupracovníčka redakcie**

Modrá Kráľová

Fénixáci z Kráľovej pri Senci sa 20.3.2014 zapojili do projektu Deň vody. Cieľom projektu je utvárať pozitívny vzťah k najpotrebnejšej tekutine na Zemi - vode, jej významu, podobách a v neposlednom rade aj jej ochrane.

Celý deň sa niesol v duchu modrej farby – farby vody. Ráno nám spríjemnila pieseň Modrý deň, ktorá sa našou školou niesla zo školského rozhlasu. Chodby boli vyzdobené modrými plagátikmi. Deti prišli oblečené v modrom, riešili kvíz, vyplňali pracovné listy, tvorili plagáty na tému Voda, ktoré prezentovali na chodbách školy.

Deti mali za úlohu priniesť do školy čo najviac druhov minerálnych vôd, ktoré ochutnávali. Medzi minerálnymi vodami sa objavili aj také perličky ako voda z doby ľadovej či minerálna voda zo Švédska. Deti na základe eti-

kiet z fliaš hľadali, koľko druhov vôd pochádza zo Slovenska, aj konkretizovali, z ktorých častí Slovenska, robili ankety o najchutnejšej minerálnej vode. Boli prekvapené, koľko vodného bohatstva má Slovensko.

Aj naši menší Fénixáci sa s veľkým nadšením zapojili. Dostali krásny zošit omaľovaniek Vodárika a Vodušku, ktoré vymaľovali a prezentovali vo svojich triedach.

V ten deň chodila po škole aj Modrá polícia. Modrými perami zapisovala, či sú všetky deti oblečené v modrom, hodnotila modré doplnky a na záver slávnostne vyhlásila najmodrejšiu

triedu. Výrazom spolupatričnosti všetkých k tejto aktuálnej téme bolo spoločné vytvorenie živého obrazu. Obrys obrovskej kvapky vody na školskom ihrisku vytvorili spoločne deti aj dospelí. Atmosféru tohto dňa zdôraznilo zatmenie Slnka, ktoré naši Fénixáci s veľkým záujmom pozorovali.

Naša Zem je krásna, z väčšej časti modrá, príroda je mocná, ale krehká. Naše deti musíme vychovávať tak, aby si uvedomovali potrebu jej ochrany, aby Zem prežila a aby prežili aj oni a ich deti.

ÚO Kráľová pri Senci

Nové „byty“ pre operencov

Prvý apríl nie je iba dňom vtipov, žartíkov a „vtákovín“, ale aj Svetovým dňom vtáctva. Jeho korene siahajú až do čias Rakúsko-uhorskej monarchie. Založil ju slovenský prírodovedec Oto Hermann, ktorý sa narodil, žil a pôsobil v Brezne. Tento sviatok sa traduje od roku 1900 a prvotne bol spájaný aj s oslavou stromov. Tento dátum nie je náhodný. Spája sa s priletmi sťahovavých vtákov prevažne z Afriky či Ázie. Mnohé druhy vtákov počas návratu do svojich hniezd prekonajú každú jar tisícky kilometrov.

K oslave Dňa vtáctva sa môže pridať každý, ak napríklad zavesí do záhrady vtáčiu búdku alebo zasadí strom. Svojou troškou sa snažili prispieť a byť užitoční aj mladí

fénixáci zo Sniny. Pod vedením Mgr. Ľubice Talarovičovej vyvesili na stromoch pri ZŠ študentská hniezdne búdky. Nové „byty“ by mali prispieť k udržaniu dutino-

vých hniezdičov v meste, za čo sa odovďačia údržbou okolitých parkov.

Mgr. Jozef Talarovič
ÚO Snina

Noc s rozprávkami a loptou

Už druhý rok sme opustili pasívny svet televízie, virtuálny svet internetu a zatvorili sme sa v škole medzi knihy, aby sme spolu prežili nezabudnuteľnú noc. Náš Fénix v Bidovciach a knižnica pri našej základnej škole sa totiž snaží, aby deti mali blízko ku knihám. Aby kniha patrila k ich priateľom a nemali pocit, že čítanie je nudné. Preto sme sa pokúsili spojiť čítanie so zábavou. A to sa nám aj tentoraz podarilo.

Nič tak dobre neprelomí ľady ako netradičná športová aktivita. V telocvični sa začala hra sedbal. Jej cieľom bolo dať súperovi gól do brány, ale hráči sa mohli hýbať iba posediačky. Pre dospelých pozorovateľov to vyzeralo, akoby sa v škole rozmnožili veľké húsenice, ktoré zápasili o jediné kapustu.

Malí noční spáči-hráči sa tento rok zoznámili formou diskozoznamky. Každý fénixák si vybral lístok s rozprávkovou postavou a počas tancovania si hľadal svojho partnera, o ktorom sa musel dozvedieť päť informácií. Každá dvojica sa potom predstavila ostatným noclažníkom.

Fénixáčikovia, tí najmenší, si pripravili krásne plagáty Andersenových rozprávok, tí starší zdramatizovali rozprávku Slávik, pripravili plagát o spisovateľovi a o podujatí, zahrali rozhovor s Hansom Christianom Andersenom a prezentovali projekt Na hrade Brade. Aktivitu, ktorú sme nazvali Očami detí, sme ukončili vedomostným kvízom.

Ocitnúť sa v koži spisovateľa nie je malina, o tom sa presvedčili neskoro večer aj naše deti. Ich úlohou bolo preložiť úryvok z českej a anglickej rozprávky. Cieľom tejto činnosti nebola správnosť prekladu či rýchlosť vypracovania úlohy, ale

schopnosť spolupracovať s ostatnými členmi skupiny.

Ráno bola pre všetkých pripravená športovo-vedomostno-čitateľská súťaž. Niektorým to išlo lepšie s knihou, niektorým s loptou, ale každému jednému prišlo ľúto, keď sme po súťaži povedali: Ďakujeme všetkým, ide sa domov!

Noc s knižkami a loptou sa vydala a splnila svoj účel. Počet čitateľov školskej knižnice a členov DO Fénix sa zvyšuje rovnako ako záujem detí o nocovanie v škole...

Mária Bérešová
ÚO Bidovce

Noc s Andersenom je zaujímavé a čoraz viac obľúbené podujatie pre deti, ktoré vzniklo v roku 2000 v Uherskom Hradišti. Na Slovensku ho od roku 2006 koordinuje Spolok slovenských knihovníkov a knižníc.

Plyšáci v Sobranciach ožívajú

Ak máte radi povolanie alebo koníček, ktorý vás naplňa, ste šťastný človek. Lenže, aj pri tej najkrajšej práci nastanú problémy, kedy nevíete, ako ďalej. A to sa nedávno stalo aj mne...

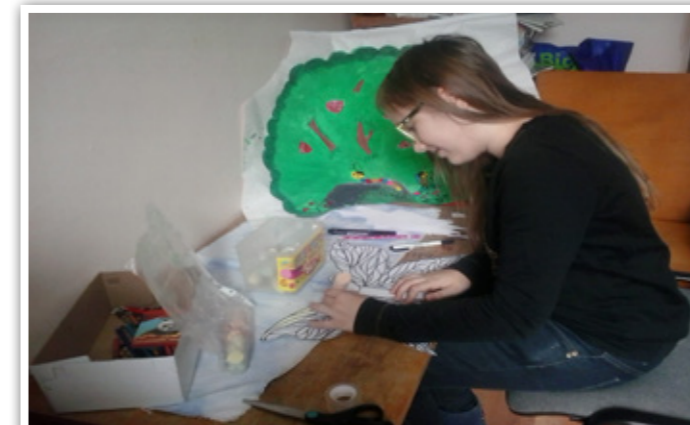
Mojim snom bolo vdýchnuť život bábkam a s deťmi pripraviť pútavé bábkové predstavenia. Máte scenár, máte napozierané tie najkrajšie scény Ferda mravca či Poštára Patta, urobíte si z malej miestnosti sklad, zbernú papiera, oplotená, všetkého možného aj nemožného, veď, čo ak sa vám niečo zide... Zapojíte aj tety kuchárky, aby vám odkladali prázdne plechovky. Pod rukami šikovných dievčat vyrastú z plechoviek od paradajok také dubáky ako po daždi. Potom začnete hľadať ďalšie priestory. Potrebuje predsa

celý sad, celý les, lúku, stavať domy, ploty, dláždiť cestu kameňmi. A tak, ako aj si ju dláždite na scéne, dláždite si ju aj k ľuďom. Konkrétne k rodičom žiakov. Pociť, keď vám rodič ponúkne svoju pomoc, je podobný pocitu, keď vyhrajete v lotérii. Jedna mamička mi urobila krásne kvety a babka malej herečky mi ušila kravičku pre svoju vnučku. Takmer všetko pripravené a zrazu zistíte, že vám chýba to podstatné – herci. Kde nájsť kozičku, pyšnú korytnačku či bláznivú hašterivú opičku?

A tak sme z deťmi začali pripravovať

plyšové hračky a snažili sa z nich vytvoriť pohybujúce sa tvory – maňušky. No, čo vám poviem? Pripomínalo to módnú prehliadku – jeden model sa vydaril, iný nie. Našťastie, môj detský tím je nainfikovaný maňuškovou chrípkou, ktorá jediná na svete môže priniesť radosť našim divákovi. Radosť, ktorú prežívajú aj moji malí herci pri oživaní našich plyšákov. Mám len jedno želanie – nech nám to vydrží!

Jaroslava Surovcová
ÚO Sobrance

Tipy na kolektívne hry

Na kohútov

Dvaja súperia vojdú do kruhu s priemerom 2 metre, postavia sa na jednu nohu, ruky dajú za chrbát. Na znamenie začnú poskakovať na jednej nohe a snažia sa donútiť súpera, aby stúpil na obidve nohy alebo vyšiel z kruhu. Hráči si v priebehu boja nesmú vymeniť nohy a smú do seba vrázať len ramenom. Hrá sa na určený časový limit.

Červení a bieli

Dve družstvá stoja oproti sebe vo vzdialenosti 1 meter od stredovej čiary. Prvé družstvo sú červení a druhé bieli. Vedúci stojí pri stredovej čiare a po vyvolaní družstva, to prenasleduje druhé, ktoré sa otočí a beží za vyznačenú

hranicu. Ten, koho chytiť pred hranicou je vyradený. Víťazí družstvo, ktoré má v stanovenom čase menej vyradených hráčov.

Na rybára

Hrá sa od mantinelu po mantinel (na šírku alebo dĺžku vyznačenej plochy). Hráč - rybár je na jednej strane a ostatní sú na druhej. Na znamenie vyštartujú proti sebe a rybár chytá. Ten koho chytiť, sa uchopí za ruky a naháňa spolu s ním. Počas naháňania sa nesmú pustiť. Víťazí hráč, ktorý ostal ako posledný nechytený.

Na hájnika

Vedúci určí jedno dieťa ako hájnika. Ostatné deti sú na rôznych miestach okolo neho a napodobňujú trhanie trávy. Pritom

hovorí: Trhám, trhám trávku, na zelenom hájičku.

Ak ma hájnik dochytiť, šatôčku mi uchytí! Na posledné slová „šatôčku mi uchytí!“ sa deti rozutekajú a hájnik ich chytá. Koho chytiť, ten ho vystrieda.

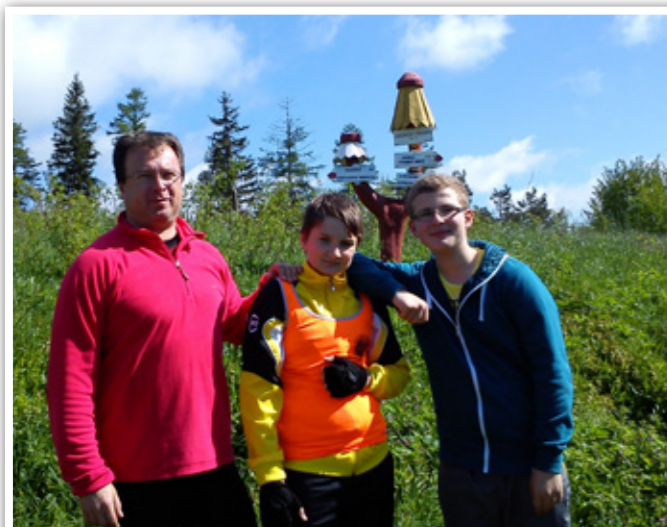
Súboj krabov

Dvaja súperia sedia na zemi, rukami sa dopierajú za telom. Na signál sa začnú pohybovať tak, že sa dotýkajú zeme len rukami a chodidlami. Úlohou je prinútiť súpera, aby sa dotkol zeme aj inou časťou tela. Dovoľené je len vrážanie do súpera ramenom.

Vaša Beáta Šramková

Zdroj: www.hockeyslovakia.sk
a www.szlovak-pmk.sulinet.hu

Foto: ilustračné

Je tu máj – lásky čas

Je tu máj – lásky čas. A k sviatkom lásky patria kvety. Tie živé a čerstvé sú vždy najkrajšie a najviac potešia. Ale aj tie papierové majú niečo do seba. Vydržia dlhšie, potešia rovnako a človek sa pri ich výrobe ešte aj zabaví. Preto vám prinášam ďalší nápad z tvorivých dielní. Vyrobite si papierovú ružu.

Potrebujeme:

- farebný papier (jeden farby kvetu a druhý zelený)
- ceruzku
- gumu
- nožnice
- lepidlo

Postup:

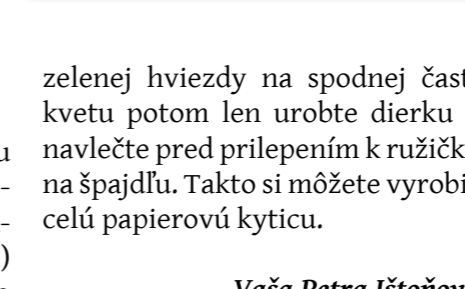
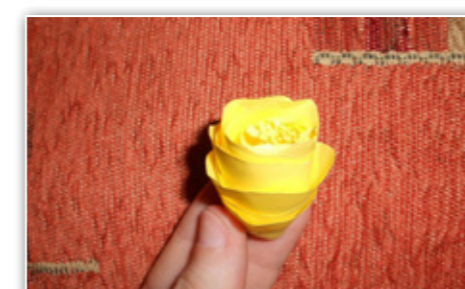
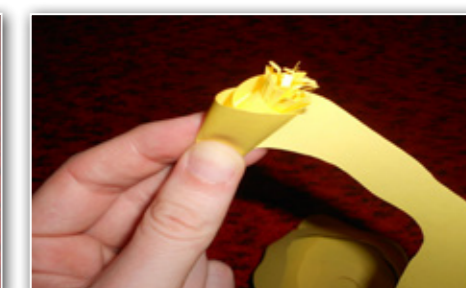
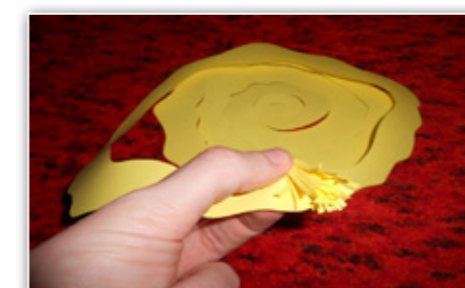
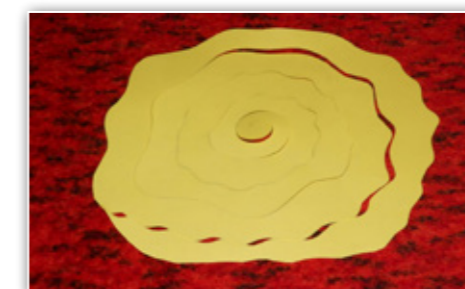
Na prvý farebný papier nakreslite zvlínenú špirálu ako na obrázku a vystrihnite ju podľa čiary. Ak sa vám nepodarilo strihať presne podľa čiary, zvyšky ceruzky opatrne vygumujte tak, aby ste papier nepokrčili.

Krátky úsek na konci (na obrázku cca 15cm) nastrihajte na tenké pásiky tak, aby neodpadli zo špirály. Potom papier začnite z tohto konca stáčať do slimáka. Najskôr z nastrihaného úseku vznikne stred kvetu – tyčinky. Postupne omotávajte aj zvyšok papiera až do konca. Ak sa vám papier šmýka alebo posúva, v priebehu výroby ho na niekoľkých miestach upevnite lepidlom. Rovnako prílepte aj koniec papiera na vzniknutej ružičke.

Kým lepidlo zaschne, zo zeleného papiera vystrihnite spodnú časť kvetu v tvare hviezdy. Jej cípy opatrne ohnite smerom hore, aby v nej ruža mohla pekne sedieť. Rovnako ju prílepte lepidlom v strede.

Tip:

Pri výrobe ruže môžete do stredu vložiť špajdľu alebo konárik (pokojne ho omotajte krepovým papierom alebo namaľujte na zeleno) a vyrobíte si kvet so stopkou. Do

zelenej hviezdy na spodnej časti kvetu potom len urobte dierku a navlečte pred prílepením k ružičke na špajdľu. Takto si môžete vyrobiť celú papierovú kyticu.

Vaša Petra Ištoňová

